

## Osallistuminen kaavatietomalli-hankkeeseen

Kaupunginhallitus 01.04.2025 § 109  
476/02.05.02/2025

Valmistelija

vs. kaupunginarkkitehti Esa Taka-Eilola

Maankäyttöä ohjaavaan lainsäädäntöön ja asetuksiin on tulossa merkittäviä teknisiä muutoksia tulevina vuosina. Alueidenkäyttölain mukaan yleiskaavat ja asemakaavat on laadittava valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa 1.1.2025 alkaen.

Uudet tietomallit tulee pystyä toimittamaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään 1.1.2029 alkaen (Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä). Ympäristöministeriön asetus yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittujen kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta astui voimaan 11.6.2024 (Katja-asetus).

Tällä hetkellä tietomallimuotoisen kaavoituksen osalta ollaan valtakunnantasolla kehitysasteella. Katja-asetuksen mukaisilla kaavamerkinnoillä laadittavat tietomallikaavat viedään tulevaisuudessa parhaillaan kehitettävään valtakunnalliseen RYHTI- rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Ylivieskan kaupunki on mukana Pihtiputaan kunnan hallinnoimassa PIHKA-hankkeessa (khal 6.5.2024 § 140), jonka tavoitteena on luoda kuntien käyttämään Sweco Finland Oy:n laatimaan YTCAD-suunnittelujärjestelmään kyvykkyys laatia asema- ja yleiskaavoja valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään sopivana. Hankkeen ohjelmistokehittäjänä toimii Sweco Finland Oy ja rajapinta ja laatuasiantuntijana Spatineo Oy. Hankkeen myönteinen rahoituspäätös kattaa 100% toimenpiteiden toteutuneista kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 145 000 €. Hanke päättyy keväällä 2025.

Pihtiputaan kunnan hallinnoimassa hankkeessa on keskitytty täysin uuden kaavan tuotanto- ja julkaisuprosessiin. Hankkeen aikana on tunnistettu tarve jatkokehityshankkeelle, koska suurin osa asemakaavoista on kaavamuutoshankkeita, jossa jo kaavoitettuun alueeseen tehdään joko osittainen tai koko alueeseen kohdistuva kaavamuutos. Tämä edellyttää alle jäävän kaavan kaavamääräysten huomiointia kaavoitusprosessissa. Osa alle jäävän kaavan päätöksistä jää voimaan, osa korvautuu uusilla.

Ympäristöministeriö avasi uuden rahoitushaun kuntien ja maakuntien liittojen rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistamiseen loka-marraskuussa 2024. Ylivieskan kaupunki haki rahoitusta hankkeeseen, jonka ajatuksena on laajentaa Swecon kaavantuotantoympäristöä hallinnoimaan myös kaavamuutostapaukset sekä julkaisemaan prosessissa syntyvät tiedot Ryhti-järjestelmään. Kuntaliitolta saatiin merkittävä asiantuntijatuki hankkeen suunnitteluun ja rahoitushakuun.

Hankkeessa on mukana myös Enontekiön ja Sodankylän kunnat, jotka osallistuvat prosessin kehittämiseen, kaavamuutosprosessin testaamiseen sekä Ryhti-palvelujen pilotointiin. Hankkeen teknisenä toteuttajana toimii Sweco Finland Oy. Hanke tilaa asiantuntemusta muutoskaavaprosessin kehittämisessä ja koodistojen tulkinnassa sekä tukea prosessikuvauksen ja ohjeen tuotannossa Spatineo Oy:ltä. Hankkeen aikana tuotetaan muutoskaavahankkeen prosessikuvaus sekä ohjeistus tietomallipohjaisen muutoskaavan toteuttamiseen ja kaavatietomalliin soveltamiseen.

Prosessikuvauksen ja siihen liittyvä soveltamisohjeistuksen tuottaa kaavoituksen huippuasiantuntija, TKT, arkkitehti Pilvi Nummi Asiantuntijat n n+1 Oy:stä hankkeen muiden edustajien tuella.

Ympäristöministeriö myönsi hankkeelle (Tietomallimuotoisen muutosasemakaavan tuotantoprosessi (va-ym-2024-8-19)) tukea 135 000 €, joka on 100% hankkeen kustannuksista. Hyväksytyt kustannukset on pyöristetty alempaan 5000 euroon.

Projektisuunnitelman mukaan hankkeen kustannukset jakautuvat seuraavasti:

Ylivieskan kaupunki	henkilöstökustannukset	19 000€
Enontekiön kunta	henkilöstökustannukset	10 000€
Sodankylän kunta	henkilöstökustannukset	10 000€
Sweco Finland Oy	ohjelmistokehitys	59 000€
Spatineo Oy	ohjelmistokehitys/-tuki	15 000€
Asiantuntijat n+1 Oy	prosessikuvaus/ soveltamisohje	20 000€
	matkakustannukset	1000 €
	KiraHub-seminaari	2000 €
Yhteensä		136 000 €

Tarkemmin työmäärät ja kustannuksien kohdistuminen on esitetty projektisuunnitelmassa.

Konsulttipalvelujen hankinta tehdään Hankintalain 40 § mom. 2 ja Ylivieskan kaupungin hankintaohjeen kohdan 4. mukaisesti suoraan hankintana projektisuunnitelman mukaisesti. Kansallisen kynnysarvon alittavien pienhankintojen toteuttamista suoraan hankintana tukee projektisuunnitelmassa esitettyjen tahojen asiantuntemus ja tuoma lisäarvo hankkeelle, sekä myös hankkeen rajallinen aikataulu ja budjetti. Hankinnoista laaditaan erilliset viranhaltijapäätökset tarkempine perusteluineen.

Avustus on myönnetty yhteistyöhankkeelle, jossa Ylivieskan kaupunki toimii päähakijana eli hankkeen hallinnoijana. Hallinnoija hoitaa hakemiseen ja raportointiin liittyvät tehtävät kaikkien osapuolten puolesta. Kaikki osapuolet ovat valtionavustuksen hakijoita ja saajia, jotka noudattavat valtionavustuspäätöstä ja päätöksen osaksi otettuja vakioehtoja. Ympäristöministeriö maksaa avustuksen hallinnoijan kautta. Hallinnoija vastaa avustuksen siirtämisestä osapuolille. Ylivieskan kaupunki allekirjoittaa myös palveluhankintaan liittyvät konsulttisopimukset. Kunnat avaavat hankkeelle oman kustannuspaikan ja kirjaavat ylös hankkeelle tehdyt työtunnit. Ylivieska kirjaa omalle kustannuspaikalleen myös maksetut laskut. Hankevalmistelussa on ollut Kuntalitosta mukana Päivi Tiihonen.

Oheismateriaalina hankehakemus ja avustuspäätös.

Esittelijä kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1. merkitsee tiedokseen projektisuunnitelman ja ympäristöministeriön avustuspäätöksen.
2. päättää, että Ylivieskan kaupunki osallistuu hankkeeseen ja voi toimia hankkeen hallinnoijana.

3. nimeää Ylivieskan kaupungin edustajaksi ja hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajaksi vs. kaupunginarkkitehti Esa Taka-Eilolan sekä ohjausryhmän jäseneksi kaavasuunnittelija Antto Lehdon.
4. pyytää hankkeeseen osallistuvia Enontekiön ja Sodankylän kuntia nimeämään ohjausryhmään edustajansa.
5. pyytää Kuntaliittoa nimeämään ohjausryhmään yhden edustajan.

Asian käsittely

Asiantuntijana kuultiin vs. kaupunginarkkitehti Taka-Eilolaa.

Vs. kaupunginarkkitehti Taka-Eilola poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa klo 17:11.

Päätös

Hyväksyttiin.